

Загальна характеристика цивільного права. Право власності

Цивільне право - це галузь права, що регулює майнові та особисті немайнові відносини, за участю фізичних осіб, юридичних осіб та інших соціальних утворень на засадах юридичної рівності сторін.

Джерела цивільного права

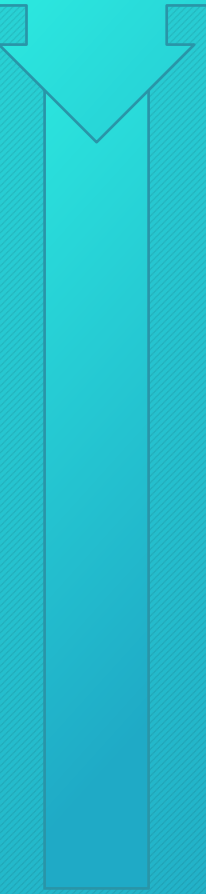
Центральне місце в системі цивільного законодавства належить Цивільному кодексу України, який прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р.

Кодекс складається із шести книг

Цивільно-правові відносини –
це врегульовані нормами цивільного
права майнові та особисті немайнові
відносини, засновані на юридичній
рівності, вільному волевиявленні,
майновій самотійності учасників.

Нормами цивільного
права регулюються

МАЙНОВІ ВІДНОСИНИ

ВІДНОСИНИ ВЛАСНОСТІ

ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ
ВІДНОСИНИ

СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ
ЧИ ЗА ЗАПОВІТОМ

РЕЗУЛЬТАТИ ДУХОВНОЇ
ТВОРЧОСТІ

ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНО-ДОГОВІРНІ
ВІДНОСИНИ

Цивільні правовідносини є майнові та немайнові

Майнові відносини – це конкретні вольові економічні відносини, що складаються між суб'єктами з приводу належності, набуття, володіння, користування і розпорядження майном.

Особисті немайнові відносини -
виникають на підставі здійснення особистих
немайнових прав, зокрема:

- право на життя,
- право на охорону здоров'я, право на безпечне для життя довкілля,
- право на повагу до людської гідності,
- право на свободу літературної, художньої, наукової творчості.

Об'єктами цивільних правовідносин виступають

- матеріальні блага
- нематеріальні блага

(речі, дії, в тому числі послуги; результати духовної та інтелектуальної творчості; особисті немайнові блага – честь, гідність, ім'я, життя, здоров'я).

Суб'єктами цивільних правовідносин виступають

- фізичні особи - громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства
- юридичні особи - державні та приватні підприємства, організації та установи

Цивільна правоздатність

це здатність мати цивільні права та обов'язки, цивільну правоздатність мають усі фізичні та юридичні особи.

Цивільна правоздатність виникає

```
graph TD; A[Цивільна правоздатність виникає] --> B[У момент її народження і припиняється зі смертю]; A --> C[З моменту державної реєстрації статуту]; A --> D[З моменту прийняття рішення про створення організації];
```

У момент її
народження і
припиняється
зі смертю

З моменту
державної
реєстрації
статуту

З моменту
прийняття
рішення про
створення
організації

Цивільна дієздатність

Це здатність суб'єкта своїми діями набувати цивільні права і створювати для себе цивільні обов'язки.

Створивши для себе цивільні обов'язки, потрібно самотійно їх виконувати та нести відповідальність у разі їх невиконання.

Обсяги цивільної дієздатності

Залежно від віку

ПОВНА

ЧАСТКОВА

НЕПОВНА

Залежно від психічного стану здоров'я

ОБМЕЖЕНЕ

НЕДІЄЗДАТНЕ

Юридична особа

Це організація створена і зареєстрована у встановленому законом порядку, яка має відокремлене майно може від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав і нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем у суді.

Розподіл юридичних осіб за характером діяльності

- ▣ Підприємства, що виробляють продукцію;
- ▣ Установи, які надають послуги населенню;
- ▣ Колективні сільськогосподарські підприємства;
- ▣ Комерційні та інші організації – торгівлі, харчування, будівництва.

Види юридичних осіб за характером власності

- Державні;
- Комунальні;
- Колективні;
- Орендні;
- Акціонерні;
- Спільні;
- Приватні;
- Сімейні;
- Релігійні.

Право власності

Сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини, що виникають у результаті присвоєння матеріальних благ громадянами, юридичними особами та державою, які надають рівні права та обов'язки з володіння, користування і розпорядження майном.

**Приватна
власність**

**Інтелектуальна
власність**

**ВИДИ
ВЛАСНОСТІ**

**Державна
власність**

**Держава в особі
Верховної Ради**

**Комунальна
власність**

**Адміністративно
комунальна одиниця**

Приватна власність

Фізичні особи можуть бути власниками будь-якого майна за винятком окремих видів майна, які відповідно до закону не можуть їм належати. Склад, кількість та вартість майна, яке може бути у власності фізичних та юридичних осіб, не є обмеженим. Законом може бути встановлено обмеження розміру земельної ділянки, яка може бути у власності фізичної та юридичної особи.

Державна власність

- ▣ Комунальна власність – майно, у тому числі грошові кошти, які належать територіальній громаді.
- ▣ Загальнодержавна власність - майно, у тому числі грошові кошти які належать державі Україна. Від імені держави України право власності здійснюють органи державної влади.

**Інтелектуальна власність – право
особи на результати
інтелектуальної, творчої діяльності,
□ або на інший об'єкт права
інтелектуальної власності.**

Зміст права власності

Зміст права власності становить володіння, користування та розпорядження майном.

Володіння – фактичне утримання майна.

Користування – отримання від речей їх корисних якостей.

Розпорядження – вирішення юридичної долі речей (продаж, обмін, дарування, знищення).

Право власності припиняється у разі:

- відчуження власником свого майна;
- відмови власника від права власності;
- припинення права власності на майно , яке за законом не може належати цій особі;
- знищення майна;
- викупу пам'яток історій та культури;
- викупи земельної ділянки у зв'язку із суспільною необхідністю;
- викупу нерухомого майна у зв'язку з суспільною необхідністю земельної ділянки, на якій вона розміщена;
- реквізиції;
- конфіскації;
- припинення юридичної особи чи смерті власника.

Договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Договори бувають:
односторонні,
двосторонні,
багатосторонні.

Види договорів

Новим Цивільним кодексом України передбаченні такі види договорів:

- договір купівлі-продажу,
- дарування,
- поставки,
- довічного утримання,
- майнового найму,
- найму житлового приміщення,
- позики,
- ренти,
- міни.

